تحلیل مفهوم «وجود»

مقالهای كه هماكنون قصد دارم شروع كنم، تحليل كاربرد ابتدائيترين مفاهيم است. مفهوم وجود، بسياری از مباحث كلام و فلسفه را به خود اختصاص داده، و هنوز هم جای كار دارد، اما آنچه جالب

است طبق آنچه فرمودند: الاشياء تعرف بمقابلاتها[1]، يك مقابله اندا خت ن بين دو نحو وجود در كلام امام حسين (ع) است، حضرت فرمودند: وجود خدا وجود ايمانی است و نه وجود صفتی وصفی! بنده ادعا نميكنم حديث را درست فهميدهام، اما عرض ميكنم اصل خود تنوع وجود در اين حديث، امر بديعی است كه بررسی دقيق آن ميتواند بسياری از نقاط آسيبپذير براهين را ، روشن كند.

---

[1] الحكمه المتعاليه فی شرح الاسفار الاربعه،ج ۳،ص ۴۲۵تعليقه مرحوم سبزواری.اين مضمون با تعابير مختلفی از قبيل«تعرف الاشياء باضداده»و «الاشياء تستبان باضداده »و «الاشياء تعرف بمقابلاته و اضداده»در كلمات انديشمندان مطرح بوده است.برای مشاهده تفصيلی موارد به پيوست شماره ۱ مراجعه فرماييد.

در مقاله باخدايی گام به گام در توضيح اين مطلب چنين آمده است:«پيدايش و ظهور مفاهيم و معانی در بساط عقل، تنها بوسيله مقابله است ، اگر بچه از بدو تولّد هرگز تاريكی نبيند روشنايی هم برای او مفهومی ندارد ، و هر مفهومی كه تنها يك مقابل دارد امر آن دائر بين وجود و عدم در ذهن است ، به مقابله ميآيد و وقتی آمد ديگر ابهام در او معنی ندارد ، ولی مفهومی كه چندين مقابل دارد ميتواند به لحاظ يكی از مقابلها در ذهن بايد ولی تنها به وجهی ادراك شده است و هنوز وجوه ديگری دارد كه تنها با مقابلهای خود ادراك ميشود.(مقاله باخدايی گام به گام،ص ۱۲)

بازبينی #1
ايجاد شده 17 آوريل 2025 11:02:10 توسط ... .
به روزرسانی شده 17 آوريل 2025 11:02:27 توسط ... .